

УДК 371.671

MOBILE APPLICATIONS AS A TOOL OF LANGUAGE COMPETENCE FORMING**МОБІЛЬНІ ДОДАТКИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ**

Tsinko S.V. / Цінько С. В.

с.p.s., as. prof. / к.пед.н., доц.

Marieiev D. A. / Марєєв Д. А.

Teacher / викладач

*Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv national pedagogical university**Глухівський національний педагогічний університет ім. О. Довженка*

Анотація. У роботі розглянуто можливості застосування мобільних додатків як засобу формування мовної компетентності. Здійснено аналіз доступного програмного забезпечення.

Ключові слова: мобільні додатки, мовна компетентність, самостійна робота студентів.

Вступ. Сучасна освітня галузь підпорядковується не лише суспільним змінам, а й багато в чому технологічному прогресу. Відтак методика підготовки майбутніх учителів має враховувати цей складник, адже «для дітей і підлітків не є проблемою опанування сучасними мобільними та комп'ютерними технологіями, вони легко й швидко зорієнтовуються в інтернет-просторі в пошуках потрібної інформації» [5, с. 75-76]. Тому майбутні вчителі мають орієнтуватися не лише в новинках друкованої методичної продукції, а й бути добре обізнаними з сучасними технологіями, що допомагають засвоїти мовний матеріал, підготуватися до ЗНО, олімпіади тощо.

Основний текст. У навчально-виховному процесі ХХІ ст. усе частіше використовують мобільні пристрої, тому «важливим є створення мобільних додатків із метою інформаційного забезпечення та підтримки викладання курсів української мови й літератури» [2, с. 62], а також пропагуванню української мови. Незважаючи на зростаючий попит таких продуктів, на сучасному етапі їх створено недостатню кількість. Крім того, вимагає перевірки якості програмного забезпечення: достовірність і повнота інформації, відсутність помилок у текстовому матеріалі, зручність користування, дотримання санітарних правил та норм роботи (зокрема щодо впливу на зір: розмір шрифту, набір кольорів тощо).

У магазині «Google Play» виявляємо низку продуктів, покликаних удосконалити володіння українською мовою. Частина з них можна використати в процесі вивчення шкільного курсу української мови. Так, додатки «Правила з української мови», «Український правопис», маючи чітку структуру, допоможуть учням швидко віднайти інформацію із потрібної теми, повторити правила передання мови на письмі.

Перевірити значення слів дозволяють програми «Тлумачний словник Української мови» та «Український словник Free». За умови доступу до мережі Internet через додаток «СЛВНК – тлумачний словник» можна скористатися навіть академічним одинадцятитомником «Словник української мови» [4].

Збагатити свій лексикон та водночас дізнатися про етнокультурні особливості окремих областей та країни в цілому дає змогу застосунок «Р.І.Д.». У ньому користувачеві щодня пропонується вивчити 3 нових слова.

Одним із найкращих мобільних продуктів для вивчення української мови, на наш погляд, сьогодні є додаток «Мова», створений командою освітнього проекту «Мова – ДНК нації». Завдяки йому користувач вчить або пригадує основні правила правопису, збагачує знання про синоніми, пароніми й фразеологізми, вивчає деякі мнемонічні фрази, позбувається росіянізмів. Після короткої реєстрації відкривається можливість пройти тестування із обраної теми. У процесі перевірки знань можна скористатися довідковою інформацією.

У магазині додатків «Google Play» помічено низку програмних продуктів, що мають на меті допомогти учням підготуватися до складання ЗНО. Деякі з них, наприклад, «Здам ЗНО»¹, «ЗНО (Підготовка)», «ЗНО 2018» уміщують теоретичні й практичні матеріали для вивчення кількох предметів, серед яких українська мова. Навіть поверхневий аналіз відгуків користувачів свідчить про те, що вони вимагають доопрацювання, зокрема в інформаційному наповненні. Вузьке спрямування – підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання з української мови – мають додатки «ЗНО. Повна підготовка. Українська мова. ZNOONLINE», «ЗНО Українська мова». Перший з них уміщує міні-лекції, тренувальні та підсумкові тести, другий – теоретичні відомості, тести та твори.

Низка додатків (зокрема, «Уроки української мови: ІГРАШКИ», «Уроки української мови: Кольори», «Уроки української мови: Сім'я», «Уроки української мови: ТРАНС-Т», «Уроки української мови: ОБЛИЧЧЯ», «Уроки української мови: ЗООПАРК» орієнтовані на дошкільнят. За задумом авторів, ці програми для мобільних пристроїв спрямовані розвивати і вдосконалювати дрібну моторику, пам'ять, увагу. До основних завдань додатків належить також формування вмінь читати й писати, будувати словосполучення, речення, засвоювати граматику. Додаток «Мишеняткова Абетка» дає можливість малечам вивчати букви та їхні назви, а також складати слова з літер.

Програма «Навчання грамоти – Буквар, відеоуроки – 1 клас» містить буквар, читанку, розробки уроків для 1 класу, а також відеоуроки із поясненням для дітей літер українського алфавіту.

Останнім часом українізовано або спеціально розроблено для українськомовної аудиторії чимало мовних ігор-задач, серед яких:

- «Дропворд (Українська мова)» – гра в складання слів (іменників) із набору літер, що падають на екран;
- «Кодове Слово Кросворд» – кросворд;
- «Філворди українською», «Пошук слів – Філворди», «Пошук Слів на Українській» – філворди, або угорські кросворди;
- «Ребуси (українською)» – ребуси;
- «Асоціації» – головоломка, у якій необхідно розгадати слово через 3 запропоновані асоціації та кілька літер.

¹ Викликає сумнів правильність назви «Здам ЗНО». Форма *здам* у даному контексті є розмовною: див., напр., [4, т. III, с. 528].

Ці та подібні ігри-головоломки можна використати у процесі проведення виховних заходів, у роботі з обдарованими дітьми з метою розвитку в них логічного мислення та пізнавальної активності.

Для носіїв інших мов, зокрема англійської, польської, які хочуть вивчити українську мову, розроблені додатки зі словниками й розмовниками «Learn Ukrainian», «Ukrainiński – Ucz się języka». За іншим принципом – ігровим – побудовані програми «Вчимо і граємо. Українська мова. 1000 слів», «Вивчайте Українську. 6000 Слів». Перший із них є репетитором для самостійного опанування лексикою та фонетикою української мови. У самовчителі міститься візуальний та аудіосупровід. Після тренінгу, що передбачає запам'ятовування слів (іменників, прикметників, дієслів), алфавіту, пропонується тестування, організоване в кількох формах: читання й асоціація (вибір правильного слова до картинки); вибір рухомих зображень до списку слів; тест із орфографії. Другий додаток – «Вивчайте Українську. 6000 Слів» – уміщує 15 тематичних розділів із 140 підтемами. У ньому є можливість навчатися української мови через ігри «Обери слово», «Прослухай і обери», «Поєднай слова», «Напиши слово», «Прослухай і напиши», «Словник», «Знайди зображення». Значним недоліком додатка є помилки в правописі та вимові деяких слів.

У реалізації основних напрямів окресленої діяльності значно зростає роль самостійної роботи студентів – майбутніх педагогів, адже вона спрямована не лише на оволодіння певною дисципліною, а й на формування навичок самостійної роботи в цілому [3, с. 124] і на індивідуалізацію навчання, «домінування самостійної пізнавальної діяльності, створення спеціальних дидактичних матеріалів для самостійної роботи» [1], якими і є розглянуті вище мобільні додатки.

Висновки. Отже, останнім часом для мобільних пристроїв з'являються додатки, завданням яких є допомогти користувачеві опанувати українською мовою. Незважаючи на їхні позитивні сторони (розвиток самостійної пізнавальної діяльності, підвищення грамотності користувача, урахування вікових особливостей тощо), відсутність стандартів для подібних програмних продуктів, а також контролю за достовірністю, повнотою та якістю викладу інформації повною мірою не дозволяє їх вводити в навчально-виховний процес. Тому перед тим, як рекомендувати той чи інший програмний засіб, учитель або вихователь спочатку повинен його апробувати.

Уважаємо за потрібне ініціювати МОН України, АПН України, вищими навчальними закладами або управліннями освіти вироблення стандартів для навчальних мобільних додатків із подальшим рецензуванням, апробацією та рекомендацією їх до використання.

Література

1. Баранник Н., Цінько С. Роль самостійної роботи у формуванні лінгвокомунікативної компетентності студентів // Актуальні проблеми лінгводидактики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.didling.org.ua/ojs/index.php/ling/user/setLocale/uk_UA
2. Марєєв Д. А. Використання мобільних технологій у процесі

формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури // Zbiór artykułów naukowych. Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej "Pedagogika. Osiągnięcia naukowe, rozwój, propozycje na rok 2015" (30.12.2015 - 03.01.2016). – Warszawa, Wydawca : Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2015. – Str. 57–64.

3. Педагогіка і психологія вищої школи : учебное пособие для студентов и аспирантов вузов / [отв. ред. С. И. Самыгин]. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. – 544 с.

4. Словник української мови: в 11 т. Київ, 1970–1980.

5. Цінько С. В. Підготовка вчителів нового формату з позицій запровадження STEM-освіти в Україні // STEM-освіта та шляхи її запровадження в навчально-виховний процес: збірник матеріалів I регіональної науково-практичної веб-конференції, Тернопіль, 24 травня 2017 р. – Тернопіль: ТОКІППО, 2017. – С. 74–78.

Abstract: the article concerns the possibilities of mobile applications using as a tool of language competence forming. There is an analysis of available software in the article.

Key words: mobile applications, language competence, students' individual work.

References

1. Barannyk N., Tsinko S. Rol samostiyanoi roboty u formuvanni lnhvokomunikatyvnoyi kompetentnosti studentiv // Aktualni problemy lnhvodydaktyky: <http://www.didling.org.ua/ojs/index.php/ling/user/setLocale/uk-UA>

2. Marieiev D. A. Vykorystannya mobilnykh tekhnolohiy u protsesi formuvannya sotsiokulturnoyi kompetentnosti maybutnikh uchyteliv ukrayinskoyi movy i literatury // Zbiór artykułów naukowych. Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej "Pedagogika. Osiągnięcia naukowe, rozwój, propozycje na rok 2015" (30.12.2015 - 03.01.2016). – Warszawa, Wydawca : Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2015. – Str. 57–64.

3. Pedahohyka y psykholohyya vysshey shkoly: uchebnoe posobyе dlya studentov y aspyrantov vuzov / [otv. red. S. Y. Samyhyn]. – Rostov-na-Donu: Fenyks, 2002. – 544 s.

4. Slovnyk ukrayinskoyi movy: v 11 t. Kyiv, 1970–1980.

5. Tsinko S. V. Pidhotovka vchyteliv novoho formatu z pozytsiy uprovadzhennya STEM-osvity v Ukrayini // STEM-osvita ta shlyakhy yiyi vprovadzhennya v navchalno-vykhovnyy protses: zbirnyk materialiv I rehionalnoyi naukovo-praktychnoyi veb-konferentsiyi, Ternopil, 24 travnya 2017 r. – Ternopil: TOKIPPO, 2017. – S. 74–78.

Статья отправлена: 21.01.2018 г.

© Мареев Д. А., Цінько С. В.